

TESSA
AFSHAR

DVORNA
LONČARKA

DVOR KRALJICE ESTERE

DVORNA LONČARKA

DVORNA LONČARKA

Tessa Afshar

DRUŽINA
2026

Za moje bralce.
Zaradi vas je pisanje pravi užitek.

Iz skrivnih Esterinih zvitkov

*Mladenka mu je bila všeč in si je pridobila
naklonjenost pred njegovim obličjem.*

Est 2,9

Petindvajseto leto vladanja kralja Artakserksa

Zaupala vam bom skrivnost: mesto kraljice ne zapolni praznin v srcu.

Ob prihodu na perzijski dvor sem se tresla od strahu, togi protokoli in stroga pravila so mi bili namreč popolnoma tuji. Neprecenljivi dragulji in mamljiva oblačila niso mogli pregnati osamljenosti, ki me je sprva mučila.

Z osemnajstimi leti sem bila med najstarejšimi dekleti, ki so jih privedli v palačo na tisti nesmiselni izbor – čeprav nam tega nihče ni povedal v obraz, smo dobro vedele, da se potegujemo za krono.

Starost in vera sta mi naklonili dovolj modrosti, da sem bila po prvem mesecu na dvoru že toliko modra, da sem spoznala nekaj stvari. Tovarišicam, s katerimi sem si delila sobane, je vladalo nji-

hovo hrepenenje. Hrepenele so po tem, da bi bile najlepše, najbi-strejšše, najbolj priljubljene in najbolj občudovane. Hrepenele so po tem, da bi jih kralj izbral, si jih zaželel in pozelel.

Hrepenele so po tem, da bi postale kraljice.

Hrepenenje se je kakor nevidna reka pretakalo po zloščnem marmorju ženskih soban, njene vode so pljuskale ob zidove in zahtevale izpolnitev. Jaz pa sem vedela, da pot, po kateri so hodile, vodi le v nezadovoljstvo in globoko razočaranje, ki bi jih lahko pogoltnilo.

Vse njihovo koprnjenje, ki je bilo skoraj oprijemljivo, se je kot požrešna lakota dvigalo iz praznin v srcih, ki so trpela pomanjkanje. Moje tovarišice so verjele, da bi krona zapolnila praznino, ki so jim jo povzročile stare rane.

Jaz pa nisem.

Ob pogledu nanje me je prvič v življenju preplaval resničen strah. Tudi v mojem srcu je zevala praznina. Starši so mi umrli v zgodnjem otroštvu, zato sem dobro poznala izgubo. V tem razklatnem svetu ni srca, ki ne bi bilo strto. Z lahkoto bi padla v isto brezno kakor mladenke, ki so me lakomno opazovale in v meni videle teknico.

Zato sem se odločila, da nikoli ne bom kraljica – niti tedaj, ko me je Hegáj, ki je bil varuh devic, namestil v najlepše sobane. Niti najmanj si nisem želela kraljeve ljubezni, kaj šele, da bi mu izročila svoje srce.

Svoje judovsko poreklo sem zadržala zase, kot me je prosil bratranec Mordohaj. Svoje upe in sanje sem položila k Božjim nogam, kot je Abraham storil s svojim Izakom.

Ko se je leto lepotnih priprav izteklo, sem jih štela že skoraj dvajset. Noč pred svojim prvim obiskom pri kralju sem prespala kot zadovoljen dojenček. Hegája sem prosila, naj mi izbere oblačila, in h kralju nisem šla s plamenom upanja v srcu, temveč z lahkotnostjo ženske, ki ji ni bilo mar.

Si lahko zamišljate moje presenečenje, kako me je Kserks očarano pogledal, potem ko sem mu rekla, da bi si moral malo pristriči brado?

Ljubezen sem našla tedaj, ko sem se želela zaščititi pred njenim trpljenjem. Trpljenje je nedvomno sledilo, a ljubezen je prinesla tudi nepričakovan dar. Odprla je vrata k rešitvi mojega ljudstva.

V tisti velikanski palači sem odkrila, da vendarle nisem sama. Bog mi je poslal družbo dragih prijateljev in skupaj smo se uprli temnim silam, ki jim kot posamezniki ne bi mogli biti kos.

Zdaj sem starejša in živim umirjeno življenje. Zdaj živim kot Hadása. Kraljice ni več, tako kot sem želela. Skrito življenje me varuje pred tistimi, ki mi v palači, polni zahrbtnih sovražnikov, še vedno želijo škodovati.

A tudi tukaj imam ob sebi prijatelja. Včasih skupaj obujemo spomine na tiste čudežne dni, ko je krhki kraljici, kljub vsem pričakovanjem, uspelo rešiti njeno ljudstvo.

Uvod

*Obrni se k meni in mi izkaži milost,
ker sem osamljen in nesrečen.
Stiske mojega srca olajšaj ...*

Ps 25,16-17

PETINŠTIRIDESET LET PRED TEM LETO PRED ZAČETKOM VLADANJA KRALJA KSERKSA

Tri samotne zvezde so prodrle skozi mračno nebo, njihov svetli sij je bil kakor šepet obljube sredi gostega mraka. Suzana je uprla pogled v tisti vedri kotiček neba, medtem ko se je stiskala k materi, da bi v domačnosti njenega objema našla tolažbo.

Mama jo je poljubila na glavo. »Kmalu bomo prispeli v gostišče, ljubica.«

Suzana se je še bolj privila k njej. »Voz mi je čisto všeč. Lahko tudi nocoj prespimo na njem?«

Mama se je norčavo stresla. »Še zdaj me boli hrbet od sinočnje pustolovščine. Potrebujem pravo posteljo.« Oče in Arta sta hkrati prikimala, njuni glavi sta se odločno zazibali.

Kot v opravičilo, ker Suzani ni mogla izpolniti želje, jo je mama znova poljubila in jo privila k sebi, kar je bolj spominjalo na ljub-

kovanje majhnega otroka. Enajstletna Suzana je sicer ves čas opominjala odrasle, da je otroštvo pustila za seboj in stoji na pragu zrelosti. Ker pa je na maminem običajno spokojnem obrazu opazila zaskrbljenost, je brez besed sprejela njeno ljubkovanje.

Konec koncev so bili negotovi časi.

Konec sveta, kakršnega je poznala njihova družina, je nastopil štiri dni pred tem, ko so stopili v svojo lončarsko delavnico. Bila je v popolnem razsulu: lončenina razbita, lončarska kolesa na tleh, košare prevrnjene. Tat – kdor je že bil – je brskal celo po hladni žgalni peči na dvorišču in za seboj pustil pepelnate sledi. Iskal je na precej nenavadnih krajih. Kaj vendar je želel najti?

Suzana, ki je pod Artovim strokovnim vodstvom vsak popoldan dve uri vadila za lončarskim kolesom, je z odprtimi usti opazovala razdejanje. Ob pogledu na opustošeno delavnico jo je tako bolelo srce, kot bi jo nekdo vanj dregnil z ostrim nožkom za obrezovanje.

Pričakovala je, da bodo starši žalovali zaradi nesmiselnega razdejanja. Delavnica je bila namreč nekoč last maminega očeta. V vsakem kotičku prostora se je skrivalo veliko let spominov. Mati se je v tistih umazanih prostorih izučila lončarske obrti in si z delom prislužila sloves edine lončarke. Delavnica ji ni pomenila le zaslužka, temveč tudi dediščino. Kraj, kamor je spadala in kjer je dozorevala. Ob pogledu na žalostno razdejanje, v katerem je bila, so bili prizadeti v globino svojih duš.

Suzana je razumela žalost svojih staršev. Pričakovala je jok. Morda celo jezo.

Starši pa so – po nekaj urah tihega posvetovanja – oznanili, da v Babilonu ni več varno. V glavi se ji je vrtelo od naglice, s katero so tekmeцу prodali dragoceno mamino dediščino in našli kupca tudi za družinski dom. V pičlih treh dneh so pretrgali vse starodavne vezi, ki so jih vezale z Babilonom, zapustili življenje, ki so ga ljubili, ter odšli proti Suzi.

Čeprav jih je Suzana rotila, odločitve niso spremenili. »Žal vam bo,« je rekla s prosečim glasom. »Preveč ljubite to mesto.«

Njen nežni oče ji je namenil strog pogled. »Ne bi odhajali, če ne bi bilo treba, otrok. Zaupaj meni in materi. To mesto ni več varno. Vsaj za nas ne.«

Otrok. V takšnih trenutkih, ko so stali iz oči v oči z najtežjimi odločitvami v življenju – se ji je zdelo, da je znova pristala v šolskih klopeh, njena porajajoča ženskost pa je bila neopažena in potisnjena na stran.

Čeprav je moškega in žensko, ki sta bila središče njenega sveta vse od njenega rojstva, ljubila bolj kot življenje samo, ni razumela prav ničesar, kar sta storila v zadnjih štirih dneh.

Ker se je voz zibal, so njene veke postajale vse težje. Nekoč je bil voz last njenega dedka po očetovi strani in je bil ena redkih stvari, ki so jih vzeli s seboj. Pred leti, ko sta dedka na dolgi poti mučila domotožje in osamljenost, je v eno od lesenih stranic vrezal svoje ime. Zdaj se ji je zdelo, kot bi tisto ime, zapisano v lepi hebrejščini in ne v enem od babilonskih jezikov, prosilo za malo družbe. Morda pa je bila Suzana tista, ki je potrebovala družbo.

Ob misli na nalogo, ki si jo je zadala, je šla na kolena. »Oče, lahko vrežem svoje ime ob dedkovo?« S prstom je pokazala na vijugaste črke, ki so sestavljale napis *Libni ben Mispar*.

V narobe svetu, kjer jo je iz ure v uro pozdravljala nova, tuja pokrajina, je potrebovala nekaj, kar bi jo opominjalo, da je še vedno Suzana bat Baní. Čeprav je ostala brez doma, delavnice, najljubšega lončarskega kolesa in gline med prsti, je lahko ostala zvesta sebi.

Oče jo je ošinil s pogledom, nato pa pozornost znova posvetil oslovski vpregi. »Ja, hči. Lahko. Morda ti lahko Arta pomaga. Voz se tako trese, da boš težko držala nož.« Govoril je tiho, zaznala je pridih nečesa, kar je spominjalo na obžalovanje. Razumel je, zakaj potrebuje tisti drobni, a dragoceni pečat na lesu, na katerem je počivalo vse, kar jim je ostalo.

Pred seboj je zagledala ročaj kratkega noža. Arta, najboljši prijatelj njenih staršev in mož, ki ji je bil vse življenje kakor ljubljени stric, ga je podržal pred njenimi očmi in se ji prikupno smehljajal. »V katerem jeziku ga boš napisala?«

»V hebrejščini, tako kot je dedkovo,« je odvrnila.

Njeno ime je bilo ena redkih besed, ki jih je znala zapisati v jeziku svojih prednikov. Ker se je rodila v Babilonu in tam tudi odrasčala, še nikoli ni stopila na izraelska tla. Poleg tega od očeta pisarja in njegovega očeta ni podedovala daru za jezike. Na svet je prišla z darom za glino.

»Baní, lahko pelješ malo počasneje?« je Arta vprašal njenega očeta. »Tu zadaj bi rada izdelala umetnino.«

Oče je prikimal. Suzana se mu je hvaležno nasmehnila, ko se je poskakujoči voz nekoliko umiril. V leseno letev tik ob dedovem imenu je izrezala črte hebrejske črke *šin*. Ta jo je vedno spominjala na majhen svečnik s tremi kraki. Arta jo je držal za roko, da se ni zatresla, ko je voz zapeljal v dolgo kolesnico. Potegnila je ravno črto, nato še eno črko *šin*, za njo *nun* in *heh* – pisala je od desne proti levi, tako ravno, kot je le šlo – dokler ni bilo njeno ime izpisano. שושנה.

Odpihnila je še zadnje ostružke in se odmaknila, da bi si ogledala svoje delo.

Arta je prikimal v znak odobravanja. »Odlično je videti. Res pa ne morem reči, ali je zapis pravilen, ker ne znam hebrejsko,« jo je podražil.

Njena mama ga je vprašujoče pogledala. »Zagotovo ni napak. Baní jo je učil, zato veš, da je popolno.«

Oče se je ozrl čez ramo. »Še jaz ne bi znal bolje. Zelo dobro, hči moja.«

Končala je ravno pravi čas, kajti čez nekaj trenutkov je oče voz zapeljal s ceste proti gostišču, kjer naj bi prenočili. Priljubljeno počivališče na poti, ki se je vila od Babilona do Suze, je tiste oblačne noči pokalo po šivih. Ker je vse polno vozov vseh velikosti, oslov, mul, volov in konjev zasedalo prav vsak prost kotiček, niso mogli zapeljati na dvorišče.

»S Suzano pojdiva pogledat, ali imajo prosto sobo, prosim.« Oče je mošnjček podal Artu. »In zelo vama bova hvaležna, če vama uspe dobiti kaj kruha in sira za večerjo.« Oslovske uzde je podal hlapcu. »Z Elijano bova pa poiskala koga, ki bo prtljago znosil v gostišče.«

Ko je Suzana vstopila v glavno jedilnico, jo je pozdravil vonj po babilonski enolončnici. V želodcu ji je zakrulilo. Vonj po maslu, mleku in dišavnicah se je prepletal z vonjem po jagnjetini – česar si njene judovske ustnice ne bi drznile okusiti, saj je postava prepovedovala mešanje mlečnih in mesnih jedi. Zadovoljiti se bodo morali s kruhom in sirom, dokler ne bodo našli novega doma, kjer si bodo lahko kuhali sami.

Zavzdihnili je. Celó neznatne stvari, kot je bila preprosta večerja, so bile boleč opomin, da so izgubili vse, kar je bilo domačega in dobrega.

Arta se je z gostilničarjem dogovarjal za sobo, v kateri naj bi preživelí noč, medtem ko je Suzana s pogledom motrila živahno jedilnico. Opazila je ozko mizo, za katero so se gostje pripravljali na odhod, in stopila k njej. Arta ji je sledil.

Gostilničarjeva žena je prinesla lesen pladenj, obložen z nekvašenim kruhom, od katerega se je še kadilo, ter dva okrogla krožnika, ki ju je držala v eni roki – eden zvrhano poln mehkega belega sira, na drugem pa kupček datljev. Sklonila se je, da bi odložila kruh, ko je nekdo zakričal, sledilo je glasno vpitje, in veseli živžav v jedilnici je potihnil.

V prostor je tedaj planil eden izmed hlapcev, ki jim je pomagal ob prihodu, in s pogledom hitro poiskal Arta. Naglo mu je pomahal, naj gre z njim. »Ti ostani tukaj,« je Arta izdaval hripavo. »Pogledat grem, kaj se je zgodilo.«

Suzani se je v grlu naredil boleč cmok. Brez besed je vstala in šla za njim. Ko je videl izraz na njenem obrazu, je na kratko poki-mal in šel naprej.

Zunaj ju je pričakal grozljiv prizor. Le nekaj korakov od njihovega voza sta na razriti cesti ležala njen oče in mati, njuni telesi sta bili čudno zverženi in ječala sta.

Iz Suzaninih ust se je skušal izviti krik, a je le pridušeno zastokala. Stekla je k njima in očetu na ramo položila roko.

»Nisem si ju upal premakniti,« je hlapec rekel Artu. »Bal sem se, da bi ju še bolj poškodoval.«

Arta je padel na kolena. »Usmiljeni Bog! Kaj se je zgodilo?«

»Stala sta ob cesti in z voza jemala prtljago,« je s tresočim glasom začel pripovedovati hlapec, ki je bil priča dogodku. »Od nekod se je prikazal voz, ki je drvel naravnost proti njima. Voznik ni poskušal ustaviti. Čeprav sem zakričal, da bi ju posvaril, se nista imela časa umakniti.«

Gostilničar, ki je medtem že prišel na kraj nesreče, je zmajal z glavo. »Voznik je bil gotovo pijan. Kam je šel? Kje je tisti pes, ki ju je povozil?«

»Odpeljal se je, gospod. Niti ozrl se ni.«

Suzani ni bilo mar. Zdaj je bilo pomembno le to, da njeni starši okrevajo.

»Mama! Mama, me slišiš?«

Z nadčloveškim naporom je mama odprla oči. »Hči moja. Moj ljubi otrok.« Težko je pogoltnila slino, ena sama solza se je izgubila v skuštranih laseh. »Rada te imam,« je hripavo šepnila. »Nikoli ne pozabi. Ponosna sem nate.«

»Mama!«

Ko je zakašljala, ji je iz ust prilezel tanek curek krvi. »Arta.«

»Ja, Elijana?« je zaihtel Arta.

»Kot brat si mi. Rada ... rada te imam. Zaupam ti naše zaklade. Dobro vzgoji mojo hčer. Rad jo imej.«

Arta si je snel klobuk iz klobučevine, glava mu je omahnila na prsi. »Ja, Elijana. Do zadnjega diha.«

Tresočo roko je iztegnila proti možu. Za hip so se njuni krvavi prsti prepletli. »Ljubim te ...«

»Vedno,« je rekel Baní, prsi so mu drhtele.

Obmirovala je kakor kapljica rose na travni bilki. Mirna in spokojna.

»O, očka! Ali je ...?«

»Zapustila nas je, otrok. Kmalu vaju bom tudi jaz. Kako zelo te imam rad, srčce moje.«

»Ne,« je zajejala. »Ne, ne. Ne govori tega. Ne poslavlaj se.«

»Oprosti mi. Vem, da si želela ostati doma. A tam ni bilo več varno.«

»Ne delaj si skrbi s tem.«

»Predajam te v Artove roke. Bodi prijazna do njega. Še nikoli ni vzgajal otrok.« Slabotno se je nasmehnil. »Arta?«

Artu je zastal dih. »Ja, Baní?«

»Moja hči je zdaj tvoja hči.«

Artu so po licih tekle solze. Tiho je pokimal.

»Z denarjem, ki smo ga dobili od prodaje delavnice, kupi hišo v Suzi, kjer bosta varna,« je rekel njen oče. »Pazi nanju, Arta. Varuj ju s svojim življenjem.«

Arta je stisnil okrvavljeno prijateljevo roko. »Obljubim, Baní. Zanju bom dal svoje življenje.«

Ko je oče globoko zajel zrak, mu je v grlu zahroplo. Suzana je videla, da je bil zanj vsak vdih velik napor. Kljub temu jo je stiskal in se ji rahlo nasmehnil. »Moje lepo dekle. V veliko veselje si mi bila.«

Čeprav je živel še dobre pol ure, ni več spregovoril. Suzana je molče trpela ob njem in mu s pogledom izkazovala svojo ljubezen. Spoznala je, da za to ne potrebuje vedno besed.

TESSA AFSHAR
DVORNA LONČARKA

Copyright 2025 by Tessa Afshar
Originally published in English under the title *The Royal Artisan*
by Bethany House Publishers, a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Naslov izvirnika: The Royal Artisan
© izvirnika: Tessa Afshar, 2025
© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2025
Izvirnik je izdala založba Bethany House Publishers, ki je del Baker Publishing Group.
Vse pravice pridržane.

Svetopisemski navedki so vzeti iz uradnega prevoda Katoliške Cerkve v Sloveniji
(© 2024, Slovenska škofovska konferenca).

Izdaja: prva
Prevod: Irena Modrijan
Uredila: Lara Gea Vurnik Navinšek
Jezikovni pregled: Marija Bratina
Korekture: Lejla Križanič Krk
Grafična priprava: Stanislav Oražem
Oblikovanje naslovnice: Jennifer Phelps, prilagodila Nuša Gabrijel
Izdala in založila: Družina d. o. o.
Za založbo: Tone Rode
Tiskano v Sloveniji.
Naklada: 1500 izvodov (mehka vezava)
200 izvodov (trda vezava)
Ljubljana 2026

Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani: **www.druzina.si**.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111(73)-311.6

AFSHAR, Tessa

Dvorna lončarka / Tessa Afshar ; [prevod Irena Modrijan]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2026

Prevod dela: The royal artisan

ISBN 978-961-04-1269-4 (trda vezava)

ISBN 978-961-04-1270-0 (broš.)

COBISS.SI-ID 272560643

*»Ali Bog ni bolj skrbel zanjo
kot lončar za svojo glino?«*

Sazana ustvarja čudovite posode, ki krasijo najimenitnejše mize v Suzi, vendar se njen gospodar Hamán ne zaveda, da ima skrivnost – je namreč ena izmed Judov, za katere je prisegel, da jih bo iztrebil. Ko odkrije njeno resnično identiteto, jo prisili v suženjstvo, po njegovem nenadnem propadu pa nova gospodarica lončarske delavnice postane kraljica Estera, ki Sazani povrne zasluženi položaj.

Vendar s tem njenih težav še ni konec, saj so Hamánovi sinovi razjarjeni zaradi očetove smrti. Kraljica zato v delavnico postavi enega svojih mož, ki naj bi jo ščitil pred grožnjo. Sazana je osupla, ko se zave, da ni kraljičin odposlanec nihče drug kot Jadon, možki, ki ji je pred leti strl srce. Kljub njegovi prisotnosti pa ji še zmeraj preti nevarnost, in ko na kraljičino prošnjo z Jadonom pričneta iskati starodaven predmet, nista le njuni srci in življenji odvisni od tega, ali jima bo uspelo ...

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789610 412700

24,90 EUR